

**YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu kolmas jaosto)
31 päivänä maaliskuuta 1998 ***

Asiassa T-129/96,

Preussag Stahl AG, Saksan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Salzgit-
ter (Saksa), edustajanaan asianajaja Jochim Sedemund, Berliini, prosessiosoite
Luxemburgissa asianajotoimisto Aloyse May, 31 Grand-rue, Luxemburg,

kantajana,

jota tukee

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön Ministerialrat
Ernst Röder ja saman ministeriön Oberregierungsrat Bernd Kloke, avustajinaan
asianajajat Holger Wissel ja Oliver Axster, Düsseldorf,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet
Dimitris Triantafyllou ja Paul Nemitz, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudel-
lisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jossa kantaja vaatii valtiontuesta Walzwerk Ilseburg GmbH:lle 29 päivänä touku-
kuuta 1996 tehdyn komission päätöksen 96/544/EHTY (EYVL L 233, s. 24)
kumoamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja V. Tiili sekä tuomarit C. P. Briët,
K. Lenaerts, A. Potocki ja J. D. Cooke,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Mair,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.1.1998 pidetyssä suullisessa käsitte-
lyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 1 EHTY:n perustamissopimuksen (jäljempänä perustamissopimus) 4 artiklan c koh-
dassa kielletään jäsenvaltioiden terästeollisuudelle myöntämät tuet kaikissa muo-
doissaan.
- 2 Komissio teki perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan
perusteella neuvoo-antavaa komiteaa kuultuaan ja neuvoston yksimielisen puolta-
van lausunnon saatuaan terästeollisuudelle myönnettävää tukea koskevista
yhteisön säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1991 tehdyn päätöksen
N:o 3855/91/EHTY eli vahvisti niin kutsutun viidennen terästukisäännösten
(EYVL L 362, s. 57; jäljempänä säännöstö).

- 3 Säännösten 1 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion tai paikallisten viranomaisten terästeollisuudelle antamaa tukea voidaan pitää yhteismarkkinoiden toimintaan soveltuvana vain, jos se on 2—5 artiklan määräysten mukaista.

- 4 Säännösten 1 artiklan 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tässä [säännöstössä] tarkoitettua tukea saa toteuttaa vain 6 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti, eikä niistä saa aiheutua maksuja 31 päivän joulukuuta 1996 jälkeen.

[Säännösten] 5 artiklan mukaisesti myönnetyn tuen viimeisen maksupäivän on oltava 31 päivä joulukuuta 1994, lukuun ottamatta erityisiä verohelpotuksia (Investitionszulage) viidessä uudessa osavaltiossa (Länder), sellaisena kuin niistä säädetään Saksan vuoden 1991 veromuutoslaissa; näistä saa aiheutua maksuja 31 päivään joulukuuta 1995 saakka.”

- 5 Säännösten 5 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Yleisissä tukiohjelmissä tarkoitettua alueellista investointitukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana 31 päivään joulukuuta 1994 saakka, jos:

— — —

— — —

— tukea saava yritys on sijoittautunut entisen Saksan demokraattisen tasavallan alueelle, ja tukeen liittyy alueen koko tuotantokyvyn väheneminen.”

6 Lisäksi säännösten 6 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Komissiolle on annettava tieto 2—5 artiklassa tarkoitetun tuen myöntämistä tai muuttamista koskevista suunnitelmista niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Komissiolle ilmoitetaan samoilla edellytyksillä suunnitelmista, joissa pyritään soveltamaan terästeollisuuden alalla tukiohjelmia, joiden osalta komissio on jo tehnyt päätöksen ETY:n perustamissopimuksen nojalla. Komissiolle on ilmoitettava tässä artiklassa tarkoitetuista tukisuunnitelmista 5 artiklassa tarkoitetun tuen osalta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1994 ja muun tuen osalta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1996.

— —

3. Komissio pyytää jäsenvaltioilta lausunnon — — alueellista investointeihin myönnettävää tukea koskevista suunnitelmista, kun kyseisen investoinnin määrä tai kahdentoista peräkkäisen kuukauden aikana tuettujen investointien kokonaissumma ylittää kymmenen miljoonaa ecua, [ja] muista sille ilmoitetuista merkittävistä tukisuunnitelmista, ennen kuin se ottaa niihin kantaa. Komissio ilmoittaa kaikille jäsenvaltioille kannasta, jonka se on ottanut kuhunkin tukihankkeeseen yksilöiden hankkeen luonteen ja sen mittasuhteet.

4. Jos komissio pyydettyään asianosaisilta lausunnot toteaa, että jokin tuki ei ole [säännösten] määräysten mukainen, se ilmoittaa päätöksestään asianomaiselle jäsenvaltiolle. Komissio tekee tämän päätöksen viimeistään kolme kuukautta sen jälkeen, kun se on saanut kyseisen tuen arviointiin tarvitsemansa tiedot. [Perustamissopimuksen] 88 artiklaa sovelletaan tapauksessa, jossa jokin jäsenvaltio ei

noudata mainittua päätöstä. Kyseinen jäsenvaltio saa toteuttaa [1 kohdassa] tarkoitettut toimenpiteet vain komission suostumuksella ja noudattamalla sen vahvistamia edellytyksiä.

5. Jos kyseisestä suunnitelmasta tehdyn ilmoituksen vastaanottamisesta on kulunut kaksi kuukautta eikä komissio ole aloittanut 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä tai ilmoittanut kannastaan muulla tavalla, suunnitellut toimenpiteet voidaan toteuttaa, mikäli jäsenvaltio on ilmoittanut aikeestaan komissiolle etukäteen. Kun komissio pyytää jäsenvaltioiden lausuntoa 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla, tämä määräaika pidennetään kolmeen kuukauteen.

6. Kaikki [5 artiklassa] tarkoitettut yksittäiset tapaukset on ilmoitettava komissiolle 1 kohdassa määrätyillä edellytyksillä. — — ”

- 7 Säännöstö tuli 9 artiklan mukaisesti voimaan 1.1.1992, ja sitä sovellettiin 31.12.1996 asti.

Kanteen perustana olevat tosiseikat

- 8 Saksi-Anhaltin osavaltiossa toimiva Walzwerk Ilseburg GmbH -niminen yritys (jäljempänä Ilseburgin valssaamo) on yksi entisen Saksan demokraattisen tasavallan valtionyrityksistä. Preussag Stahl AG (jäljempänä Preussag) osti sen vuonna 1992, jolloin siitä tuli Preussagin oikeudellisesti itsenäinen tytäryhtiö. Vuonna 1995 Ilseburgin valssaamo sulautui Preussagiin, josta tuli Ilseburgin valssaamon oikeudellinen seuraaja.

9 Varmistaakseen yrityksen toimintakyvyn uusissa markkinaolosuhteissa Preussagin oli toteutettava huomattavia rationalisointitoimenpiteitä, muun muassa siirrettävä entisen Länsi-Saksan alueella sijaitsevan Salzgitterin tehtaansa paksulevyjen tuotanto Ilsenburgin valssaamoon.

10 Tässä siirrossa tarvittavien, yhteensä 29,5 miljoonan Saksan markan (DEM) suuristen investointien edistämiseksi sovittiin, että Saksi-Anhaltin osavaltio myöntäisi tuen, joka muodostui 5,850 miljoonan DEM:n investointituesta ja erityisesti 0,9505 miljoonan DEM:n suuruisesta verohelpotuksesta. Näihin tukiin sovellettiin kahta komission EY:n ja EHTY:n perustamissopimusten soveltuvien määräysten mukaisesti hyväksymää yleistä alueellista tukiohjelmaa eli yhtäältä alueellisten taloudellisten rakenteiden kehittämistä koskevaa yhteisön toiminnan puiteohjelmaa ja toisaalta investointitukilakia.

11 Saksan hallitus ilmoitti näistä tukisuunnitelmista komissiolle 24.11.1994 päivätyllä telekopiollaan, joka merkittiin seuraavana päivänä komission rekisteriin numerolla 777/94. Tässä ilmoituksessa viitattiin nimenomaisesti 10.5.1994 tehtyyn ilmoitukseen, joka koski 11,8 miljoonan DEM:n suuruisista toista tukisuunnitelmaa, joka oli samoin tarkoitettu Ilsenburgin valssaamolle ja joka koski uusiin energialähteisiin siirtymistä ja ympäristönsuojelun kehittämistä (jäljempänä suunnitelma nro 308/94).

12 Komissio kehotti 1.12.1994 päivätyllä kirjeellään Saksan hallitusta peruuttamaan tukisuunnitelmasta nro 777/94 (jäljempänä suunnitelma nro 777/94) tekemänsä ilmoituksen välttääkseen sellaisen menettelyn aloittamisen, jonka ainoana perusteena olisi ollut se, ettei ilmoittamiselle asetettua, kesäkuun 1994 lopussa päättynyttä määräaikaa ollut noudatettu. Komissio totesi, ettei tämän määräajan ylittäminen estänyt tukisuunnitelmien tutkimista, koska tämän toimielimen oli vielä mahdollista tehdä päätös ennen vuoden 1994 loppua. Koska suunnitelma nro 777/94 ilmoitettiin kuitenkin vasta 25.11.1994 eli vain 17 arkipäivää ennen komission viimeistä kokousta vuonna 1994, komissio katsoi, että vaikka menettelyä kiirehdyttäisiin niin paljon kuin mahdollista, sen oli mahdotonta tehdä päätös

ennen vuoden loppua, koska jäsenvaltioita oli tarpeen kuulla suunniteltujen investointien suuruuden vuoksi.

- 13 Liittohallitus ilmoitti 13.12.1994 päivätyllä kirjeellään komissiolle, ettei se peruuta missään tapauksessa suunnitelmasta nro 777/94 tekemäänsä ilmoitusta. Liittohallitus antoi tämän kantansa tiedoksi Preussagille.
- 14 Preussag oli tällä välin 7.12.1994 lähettänyt kirjeen komission jäsenille Van Mier-tille ja Bangemannille ja esittänyt heille, että ilmoituksen viivästyminen johtui pitkistä ja laajoista neuvotteluista, jotka olivat aiheutuneet suunnitelman nro 777/94 vaikutuksesta asianomaisen alueen työllisyysilanteeseen. Tämän vuoksi Preussag pyysi näitä kahta komission jäsentä toimimaan siten, että komission yksiköt tutkisivat vielä tätä suunnitelmaa säännösten määräysten valossa.
- 15 Preussag sai 21.12.1994 päivätyllä telekopiolla, joka vahvistettiin samana päivänä päivätyllä kirjeellä, seuraavan ilmoituksen:

”Martin Bangemann

Euroopan komission jäsen

Kiitän Teitä 7.12.1994 päiväystä kirjeestänne.

Kollegani Karel van Miert ja minä olemme kanssanne samaa mieltä siitä, että Saksan uusissa osavaltioissa sijaitsevien yritysten tuesta on tehtävä kiireellisesti päätös, jotta kohtuuttoman pitkillä hallinnollisilla menettelyillä ei jarrutettaisi niiden taloudellista kehitystä.

Tästä syystä minulla on ilo ilmoittaa Teille, että Euroopan komissio on tänään pyyntönne mukaisesti antanut suostumuksensa Ilsenburgin valssaamon tuelle. Toivotan kaikkea menestystä yrityksellenne.

Kunnioittavasti

Allekirjoitus: Martin Bangemann”.

- 16 Komissio toimitti 21.12.1994 päivätyllä teleksillään SG(94)D/37659 Saksan viranomaisille tukisuunnitelmat, joita se ei vastustanut ja joista yksi oli suunnitelma nro 308/94.
- 17 Kantajalle maksettiin 23.12.1994 sen investointituen määrä, jonka Landesförderinstitut Sachsen-Anhalt oli 20.10.1994 tekemällään päätöksellä myöntänyt Preussagille sillä edellytyksellä, että komissio hyväksyy sen tekemän ilmoituksen.
- 18 Komissio vahvisti 1.2.1995 päivätyllä kirjeellään SG(95)D/1056 liittohallitukselle tiettyjen alueellisten tukisuunnitelmien ja muun muassa suunnitelman nro 308/94 olevan yhteensoveltuva säännösten 5 artiklan kanssa.
- 19 Komissio päätti 15.2.1995 aloittaa suunnitelman nro 777/94 osalta säännösten 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun tutkimusmenettelyn. Tämä päätös annettiin tiedoksi Saksan viranomaisille 10.3.1995 päivätyllä kirjeellä, joka julkaistiin myöhemmin ilmoituksena *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* (EYVL 1995, C 289, s. 11). Komissio totesi siinä, että suunnitelma ilmoitettiin sille niin myöhään, ettei sen ollut mahdollista ottaa kantaa suunnitelman soveltuvuuteen ennen 31.12.1994, ja että tämän päivämäärän jälkeen sillä ei enää ollut siihen toimivaltaa säännösten

5 artiklan sanamuodon mukaisesti. Lisäksi komissio kehotti muita jäsenvaltioita ja muita, joita asia koskee, esittämään sille huomautuksensa suunnitelmasta nro 777/94 kuukauden kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

- 20 Bangemann ilmoitti 23.2.1995 päivätyllä kirjeellään Preussagille, että hänen 21.12.1994 päivätyssä kirjeessään tarkoitettu suostumus koski suunnitelmaa nro 308/94 eikä suunnitelmaa nro 777/94.
- 21 Suunnitelman nro 777/94 mukainen erityinen verohelpotus myönnettiin Finanzamt Wolfenbüttelin kahdella päätöksellä, joista 26.10.1995 tehdyllä päätöksellä myönnettiin 428 975,70 DEM ja 9.1.1996 tehdyllä päätöksellä 190 052 DEM, ja kyseiset summat maksettiin kantajalle samoina päivämäärinä.
- 22 Komissio totesi valtiontuesta Walzwerk Ilsenburg GmbH:lle 29.5.1996 tekemässään päätöksessä 96/544/EHTY (EYVL L 233, s. 24, jäljempänä riidanalainen päätös) ensinnäkin, että investointituki ja erityinen verohelpotus olivat yhteismarkkinoille soveltumatonta ja perustamissopimuksen ja säännösten määräyksissä kiellettyä valtiontukea, ja toiseksi määräsi tuen palautettavaksi. Päätös annettiin 26.6.1996 tiedoksi liittohallitukselle, joka toimitti sen edelleen 9.7.1996 Preussagille.

Oikeudenkäyntimenettely

- 23 Preussag nosti 15.8.1996 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nyt esillä olevan kumoamiskanteen riidanalaisesta päätöksestä.

24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi 11.12.1996 antamallaan määräyksellä Saksan liittotasavallan 31.10.1996 esittämän pyynnön saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen Preussagin vaatimuksia.

Asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset

25 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— velvoittaa komission EHTY:n tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan mukaisesti esittämään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle kaikki asiakirjat (luonnokset, pöytäkirjat jne.), joilla voidaan selvittää riidanalaisen päätöksen tekemiseen johtaneita olosuhteita;

— antaa kantajalle oikeuden tutustua esitettäviin asiakirjoihin;

— kumoaa riidanalaisen päätöksen;

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

26 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta tai hylkää sen perusteettomana;

— velvoittaa kantajan korvaamaan tässä tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

27 Saksan liittotasavalta vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen.

28 Komissio vaatii Saksan liittotasavallan väliintulokirjelmästä esittämissään huomautuksissa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää väliintulijan väitteet;

— velvoittaa väliintulijan korvaamaan osan oikeudenkäyntikuluista.

Kumoamisvaatimukset

Tutkittavaksi ottaminen

29 Komissio väittää, että nyt esillä oleva kanne on nostettu liian myöhään ja että sen nostaminen merkitsee väärinkäytöstä, koska jättäessään nostamatta kanteen 15.2.1995 tehdystä päätöksestä, joka koski riidanalaisista tukea koskevan tutkimusmenettelyn aloittamista, Preussag on hyväksynyt sen, että tilanne, jossa rikotaan menettelysääntöjä ja perustamissopimusta, on todellisuudessa vakiintunut.

30 Preussag huomauttaa väliintulijan tukemana, että vaikka päätöksestä aloittaa riidanalaisista tukea koskeva tutkimusmenettely olisi sinänsä voitu nostaa kumoamis-kanne, perustamissopimuksen 33 artiklasta ei suinkaan ilmene, ettei menettelyn lopettamista koskevasta muodollisesta päätöksestä voisi nostaa kannetta.

31 Riittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että riidanalaisella päätöksellä on omia oikeusvaikutuksia — joihin kuuluu velvollisuus palauttaa

maksettu tuki — ja että Preussagilla on siten oltava oikeus nostaa kumoamiskanne tällaisesta päätöksestä (asia 730/79, Philip Morris, tuomio 17.9.1980, Kok 1980, s. 2671, 5 kohta, ja asia C-188/92, TWD Textilwerke Deggendorf, tuomio 9.3.1994, Kok. 1994, s. I-833, 14 kohta) riippumatta siitä, onko se riitauttanut päätöksen riidanalaisista tukea koskevan tutkimusmenettelyn aloittamisesta.

- 32 Näin ollen komission esittämä oikeudenkäyntiväite ei voi menestyä.

Pääasia

- 33 Preussag esittää kumoamisvaatimuksensa tueksi seitsemän kanneperustetta.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee komission ajallista toimivaltaa

— Asianosaisten ja väliintulijan väitteet ja niiden perustelut

- 34 Preussag väittää ennen kaikkea, ettei säännösten missään määräyksessä kielletä komissiota toteamasta 31.12.1994 jälkeen säännösten 5 artiklassa tarkoitettujen alueellisten investointitukien soveltuvuutta, mikäli niille annettavan suostumuksen aineelliset edellytykset ovat täyttyneet ennen tätä päivämäärää, kuten nyt käsiteltävässä asiassa. Säännösten 1 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa asetetun määräjän päättymispäivällä 31.12.1994 on tarkoitettu rajoittaa ajallisesti ainoastaan näiden tukien maksamista. Komissio ei myöskään voi vapautua veloitteestaan ratkaista sellaisen tuen aineellista soveltuvuutta, joka on maksettu ilman, että siitä olisi ilmoitettu säännönmukaisesti, tai ennen kuin komissio on hyväksynyt sen (asia C-301/87, Ranska v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok. 1990, s. I-307). Komissio ei itseskään ole pitänyt mahdollisena ratkaista 31.12.1994 jälkeen suunnitelman nro 777/94 soveltuvuutta, koska se on aloittanut tämän päivämäärän jälkeen tutkimusmenettelyn ja pyytänyt lausuntoa jäsenvaltioilta ja muilta, joita asia koskee.

- 35 Väliintulija huomauttaa lisäksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asiassa T-266/94, Skibsværftsforeningen ym. vastaan komissio, 22.10.1996 antamassaan tuomiossa (Kok. 1996, s. II-1399, 92 kohta ja sitä seuraavat kohdat) katsonut, että komissiolla on toimivalta antaa suostumus toimintatuella laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta 21 päivänä joulukuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/684/ETY (EYVL L 380, s. 27) 10 a artiklan 2 kohdassa asetetun määräajan jälkeen. Väliintulija katsoo, että koska erityinen investointituki olisi voitu joka tapauksessa maksaa aina 31.12.1995 saakka, komissio olisi oman oikeudellisen arviointinsa mukaan voinut tehdä päätöksensä niin ajoissa, että maksu olisi voitu suorittaa ennen tätä päivämäärää.
- 36 Komissio vastaa tähän ennen kaikkea, että 31.12.1994 päättyy yhtäaikaisesti sekä tuen maksamiselle että päätöksenteolle asetettu määräaika ja että tuen maksamisen olisi tapahduttava hyväksyvän päätöksen tekemisen jälkeen eikä sitä ennen, koska jäsenvaltiot eivät voi säännösten 6 artiklan 4 kohdan mukaan toteuttaa tukitoimenpiteitä ilman komission suostumusta. Komission mukaan perustamissopimuksen 4 artiklan c kohdassa määrätty tukien ehdoton kieltäminen on vahvistettu uudelleen 1.1.1995 alkaen, eikä tämän päivämäärän jälkeen tehdyllä päätöksellä voida hyväksyä jo maksettua tukea. Ilmoittamiselle asetetun määräajan ylittämisestä johtuvasta menettelyvirheestä on näin ollen päädytty tilanteeseen, jossa tuki on aineellisesti yhteensoveltumaton perustamissopimuksen kanssa ja jossa komissiolta puuttuu ajallisesti toimivalta antaa suostumus tälle tuelle. Komission olisi sitä paitsi pitänyt aloittaa säännösten 6 artiklan 3 ja 4 kohdan määräysten mukainen menettely, koska näitä määräyksiä on sovellettava, vaikka tuet eivät ole yhteensoveltuvia säännösten kanssa.
- 37 Lisäksi komission mukaan nyt esillä oleva asia ja edellä mainittu asia Skibsværftsforeningen ym. vastaan komissio ovat huomattavan erilaisia. Säännösten 1 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan viittaus säännösten 5 artiklaan vahvistaa sen, että päätöksenteolle asetettu määräaika on päättynyt 31.12.1994 myös erityisten verohelpotusten osalta.

— Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että säännösten 1 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan säännöstyössä tarkoitettua terästeollisuudelle annettavaa tukea voidaan pitää yhteismarkkinoiden toimintaan soveltuvana vain, jos se on 2—5 artiklan määräysten mukaista.
- 39 Koska riidanalaiset tuet ovat alueellisia investointitukia, niitä voitiin pitää säännösten 5 artiklan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvina 31.12.1994 saakka, ja niiden viimeiseksi maksupäiväksi oli pääsääntöisesti vahvistettu 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa sama päivämäärä.
- 40 Säännösten 1 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa täsmennetään, että säännöstyössä tarkoitettua tukea saa toteuttaa vain 6 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti. Tämän 6 artiklan 1 kohdassa määrätään kuitenkin, että komissiolle annetaan tieto tuen myöntämistä koskevista suunnitelmista, ja sen 4 kohdan viimeisessä virkkeessä, että kysyinen jäsenvaltio saa toteuttaa suunnitellut toimenpiteet vain komission suostumuksella ja noudattamalla sen vahvistamia edellytyksiä.
- 41 Tästä seuraa välttämättä, että säännöstyössä tarkoitettujen tukien on voitua toteuttaa ainoastaan komission etukäteen antaman suostumuksen jälkeen. Kuten 1 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan viittauksesta säännösten 5 artiklaan ilmenee, alueellisten investointitukien viimeiseksi maksupäiväksi vahvistettu päivämäärä 31.12.1994 on näin ollen välttämättä 5 artiklassa vahvistettu viimeinen mahdollinen päivä, jolloin komissio on voinut päättää tällaisten tukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.
- 42 Toisin kuin väliintulija väittää, sama koskee erityisiä verohelpotuksia, vaikka niitä onkin voitua toteuttaa säännösten 1 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaan

31.12.1995 asti. Tämä myöhempi maksupäivä johtui pelkästään siitä, että oikeus erityisiin verohelpotuksiin edellytti, että tuetut investoinnit oli toteutettava etukäteen, eikä sen perusteella voitu pidentää komissiolle asetettua määräaikaa päättää tällaisten tukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

- 43 Kantaja ei voi myöskään vedota komission veloitteeseen ratkaista sellaisen tuen yhteensoveltuvuus EY:n perustamissopimuksen kanssa, joka on maksettu mutta jota ei ole ilmoitettu säännönmukaisesti tai joka on maksettu ennen kuin komissio on antanut siihen suostumuksensa. Toisin kuin EY:n perustamissopimuksen valtiontukia koskevat määräykset, joissa komissiolle annetaan pysyvästi oikeus päättää tukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, säännöstössä vahvistettu poikkeus perustamissopimuksen 4 artiklan c kohdassa asetetusta ehdottoman kiellon periaatteesta oli ajallisesti rajoitettu. Nyt esillä olevassa asiassa tätä poikkeusta on tulkittava sitäkin suppeammin, sillä säännösten 11. perustelukappaleessa todetaan, että ”koska alueellisella investointituella on poikkeusluonne, olisi perustetonta ylläpitää sitä kauemmin kuin terästeollisuuden ajanmukaistamiseen tarvittava kausi, joka on arvioitu kolmeksi vuodeksi”.
- 44 Kuten komissio aivan oikein huomauttaa, nyt esillä oleva asia poikkeaa huomattavasti edellä mainitusta asiasta Skibsværftsforeningen, jossa komissio antoi todellisuudessa suostumuksen toimintatuella toukokuussa 1994, kun taas edellä mainitun direktiivin 90/684/ETY 10 a artiklassa säädettiin, että näitä tukia voitiin pitää yhteismarkkinoille soveltuvina 31.12.1993 asti, edellyttäen muun muassa, ettei 1.7.1990 ja 31.12.1993 välisenä aikana tehtyjen sopimusten osalta myönnetä muuta tuotantotukea.
- 45 Tästä säännöksestä ilmenee, että komission oli päätettävä toimintatukien eikä investointitukien, joista tässä asiassa on kyse, tarpeellisuudesta ja soveltuvuudesta sellaisten erityisten sopimusten osalta, joita voitiin tehdä aina viiteajanjakson viimeiseen päivään asti. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätteli myös, että komissiolle annettiin toimivalta ja velvollisuus arvioida niiden toimintatukien

tarpeellisuutta ja siten myös soveltuvuutta, jotka oli maksettu tämän määräajan päättymiseen mennessä tehtyjen sopimusten osalta, mikä osoitti, että komissiolla oli toimivalta ottaa niiden soveltuvuuteen kantaa 31.12.1993 jälkeen (tuomion 95—96 kohta). Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien totesi, että toimintatukien eli tarkemmin sanoen erityisiin sopimuksiin sidottujen tuotantotukien osalta kyseisten tukien kilpailuvaikutuksia arvioitaessa ainoastaan sopimuksen tekoajankohta oli merkityksellinen (tuomion 96 kohta). Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti nimenomaisesti, että toisin kuin säännöstössä edellä mainitun direktiivin 90/684/ETY 10 a artiklassa ei asetettu mitään ilmoittamista koskevaa määräaika (tuomion 99 kohta).

46 On vielä korostettava, että päätös suunnitelmaa nro 777/94 koskevan tutkimuksen aloittamisesta on tehty noudattaen säännösten 6 artiklan menettelymääräyksiä, jotka olivat voimassa 31.12.1996 asti, eikä päätös näin ollen merkitse sitä, että komissio katsoisi olevansa edelleen toimivaltainen ratkaisemaan, onko tuki aineellisesti säännösten määräysten mukainen.

47 Näillä perusteilla kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee suunnitelman nro 777/94 tutkimiselle asetetun määräajan tarkoituksenmukaisuutta

— Asianosaisten ja väliintulijan väitteet ja niiden perustelut

48 Preussag katsoo Saksan liittotasavallan tukiessa sitä olennaisilta osin, ettei pelkää ilmoittamiselle asetetun määräajan noudattamatta jättämisen olisi pitänyt estää suunnitelman nro 777/94 tutkimista, koska komissiolla oli noin kuusi viikkoa aikaa kannanottonsa tekemiseen ennen vuoden 1994 päättymistä. Säännösten 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu muiden jäsenvaltioiden kuuleminen olisi edellyttänyt ainoastaan lyhyttä tiedonantoa, jossa olisi korostettu tämän suunnitelman olevan suostumuksen antamisen aineellisten edellytysten mukainen.

- 49 Komissio olisi voinut suunnitelman nro 777/94 soveltuvuutta arvioidessaan todeta pelkästään, että kuten suunnitelmaa nro 308/94 koskevasta ilmoituksesta ilmenee, tuensaaja toimi entisen Saksan demokraattisen tasavallan alueella, ja että tukeen liittyy tämän alueen koko tuotantokyvyn väheneminen.
- 50 Komissio huomauttaa, että vaikka tukien ilmoittamiselle asetettuun, 30.6.1994 päättyneeseen määräaikaan ei liity preklusiouuhkaa, komissio ei ole voinut ottaa asiaan kantaa enää ennen 31.12.1994, koska Saksan hallitus oli ylittänyt määräajan kohtuuttomalla tavalla ja koska komissiolla on velvollisuus kuulla jäsenvaltioita.
- 51 Säännösten 5 artiklassa komissiolle on annettu kaiken automatiikan poissulkeva harkintavalta, koska silloin, kun tuki on myönnetty uudistamiseen tähtäävää investointia varten, komission on tarkastettava yrityksen toimipaikka sekä tuen yhteensoveltuvuus asianomaisten alueellisten ohjelmien tavoitteen ja alueen koko tuotantokyvyn vähenemisen kanssa.

— Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 52 Säännösten 6 artiklan 1 kohdassa määrätään nimenomaisesti, että komissiolle on annettava tieto säännöstössä tarkoitetun tuen myöntämistä koskevista suunnitelmista niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa.
- 53 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin, että kuten säännösten menettelymääräysten systematiikasta ilmenee, komissiolle on ollut tarkoitus antaa vähintään kuuden kuukauden määräaika päättää ilmoitettujen tukisuunnitelmien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

- 54 Kaikki säännösten 5 artiklassa tarkoitetut alueelliset investointituet, joiden osalta 1 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa vahvistetaan viimeiseksi maksupäiväksi 31.12.1994, lukuun ottamatta edellä esitettyä verohelpotuksia koskevaa erityistä poikkeusjärjestelyä, oli 6 artiklan 1 kohdan viimeisen virkkeen mukaan ilmoitettava viimeistään 30.6.1994. Sitä vastoin muut säännöstyössä tarkoitetut tuet, jotka voitiin säännösten 1 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan maksaa 31.12.1996 asti, voitiin 6 artiklan 1 kohdan viimeisen virkkeen mukaan ilmoittaa pätevästi 30.6.1996 asti.
- 55 Lisäksi silloin, kun komission on säännösten 6 artiklan 3 kohdan nojalla pyydetävä jäsenvaltioilta lausuntoa ilmoitetusta tukisuunnitelmasta ennen kuin se ottaa siihen kantaa, kuten nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, jäsenvaltio ei voi säännösten 6 artiklan 5 kohdan toisen virkkeen mukaan toteuttaa suunniteltuja toimenpiteitä ennen suunnitelmasta tehdyn ilmoituksen vastaanottamisesta laskettavan kolmen kuukauden määräajan päättymistä ja 6 artiklan 4 kohdan toisessa virkkeessä komissiolle annetaan siitä, kun se on saanut kyseisen tuen arviointiin tarvitsemansa tiedot, alkava kolmen kuukauden määräaika.
- 56 Näin ollen komissiolla oli nyt esillä olevassa asiassa oltava vähintään kuusi kuukautta aikaa ennen määräajan päättymistä 31.12.1994, jotta se olisi voinut aloittaa ja lopettaa menettelyn ennen tämän määräajan päättymistä (edellä 44 kohdassa mainittu asia Skibsværftsforeningen ym. v. komissio, tuomion 99 kohta).
- 57 Näin ollen koska suunnitelma nro 777/94 on ilmoitettu vasta 30.6.1994 jälkeen, komissio ei ole ollut enää 31.12.1994 jälkeen velvollinen tekemään päätöstä suunnitelman soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.
- 58 Vaikka oletettaisiin Preussagin väittämällä tavalla, että riidanalaisen tuen soveltuvuudesta ei ole ollut mitään epäselvyyttä ja että jäsenvaltioiden kuuleminen olisi edellyttänyt vain lyhyttä tiedonantoa, komissio ei ole missään tapauksessa ollut

velvollinen ilmoittamaan Saksan hallitukselle mahdollisesta päätöksestä olla vastustamatta tätä suunnitelmaa ennen säännösten 6 artiklan 5 kohdan toisessa virkkeessä vahvistetun, suunnitelman nro 777/94 ilmoittamisesta alkaneen kolmen kuukauden määräajan päättymistä, eikä varsinkaan ennen 31.12.1994.

- 59 Tämän vuoksi tehdessään komission kannan vastaisesti (ks. edellä 12 kohta) ilmoituksen suunnitelmasta nro 777/94 vasta sellaisena ajankohtana, jolloin komissiolle on jäänyt säännöstyössä vahvistettua kuutta kuukautta huomattavasti lyhyempi määräaika, Saksan viranomaiset ovat ottaneet riskin siitä, että komissio joutuu tilanteeseen, jossa sen on mahdotonta tutkia suunnitelmaa ennen toimivaltansa päättymistä. Koska asiassa ei ole esitetty näyttöä siitä, että komissio olisi selvästi laiminlyönyt huolellisuusveloitteensa, sen ei voida katsoa olevan vastuussa tämän riskin toteutumisesta.
- 60 Näin ollen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee säännösten 6 artiklan 4 kohdan ensimmäisen ja toisen virkkeen rikkomista

- 61 Preussagin mukaan riidanalainen päätös on lainvastainen, koska komissio on perustanut ratkaisunsa pelkkään menettelysäännökseen todetessaan tuen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi ja määrätessään sen palautettavaksi, vaikka tuen aineellinen lainmukaisuus oli alusta lähtien selvä ja vaikka säännösten 6 artiklan 4 kohdan ensimmäisen ja toisen virkkeen mukaan komissiolla on oikeus tehdä kielteinen päätös ainoastaan silloin, kun tuki ei aineellisesti sovellu yhteismarkkinoille.
- 62 Komissio väittää, että nyt esillä oleva asia ei koske pelkkää sisäisen määräajan ylittämistä vaan sitä, että siltä puuttuu 1.1.1995 alkaen aineellinen toimivalta.

63 On muistettava, että komissiolle asetettu määräaika päättää riidanalaisen tuen soveltuvuudesta päättyi 31.12.1994. Näin ollen tätä tukea ei voida säännösten 1 artiklan 1 kohdan perusteella pitää enää yhteismarkkinoille soveltuvana, ja se on siten perustamissopimuksen 4 artiklan c kohdan mukaan kiellettyä tukea.

64 Tämän vuoksi kanneperuste on hylättävä.

Neljäs kanneperuste, joka koskee syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista

65 Preussag katsoo joutuneensa perusteettoman syrjinnän kohteeksi, koska komissio on antanut suostumuksensa lukuisille tukitoimille, jotka on ilmoitettu selvästi ilmoittamiselle asetetun määräajan jälkeen.

66 Komissio huomauttaa tähän, että syrjintäkiellon periaate ei kiellä kohtelemasta eri tavalla asioita, jotka eivät ole samankaltaisia. Preussagin mainitsemissa asioissa jäsenvaltioille ilmoittaminen ei myöskään ole ollut välttämätöntä.

67 On riittävää todeta, että, kuten asiakirja-ainestosta ilmenee, Preussagin mainitsemat tukisuunnitelmat on ilmoitettu aikaisemmin kuin suunnitelma nro 777/94 tai ne eivät ole edellyttäneet jäsenvaltioiden kuulemista.

68 Kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Viides kanneperuste, joka koskee luottamuksensuojan loukkaamista

— Asianosaisten ja väliintulijan väitteet ja niiden perustelut

- 69 Preussag väittää olennaisilta osin Saksan liittotasavallan tukemana, että riidanalaisen tuen maksaminen johtuu yksinomaan siitä komission hallinnollisesta virheestä, johon 21.12.1994 päivätty kirje perustuu (ks. edellä 15 kohta). Preussag on ymmärtänyt samana päivänä toimitetun telekopion, jossa tämä kirje on toistettu, olevan kirjallinen ilmoitus suunnitelmaa nro 777/94 koskevasta suostumuksesta, josta komissio oli päättänyt samana päivänä, ja se oli tämän vuoksi ryhtynyt jo 28.12.1994 tekemään tarvittavia sopimuksia investointihankkeensa toteuttamiseksi.
- 70 Oikeuskäytäntö, jonka mukaan yrityksen olisi säännöllisesti varmistuttava tukien ilmoittamismenettelyn noudattamisesta, ei sovellu nyt käsiteltävänä olevaan asiaan. Komissiolle on ilmoitettu suunnitelmasta nro 777/94, ja komission jäsenen allekirjoittama tiedonanto hallinnollisen menettelyn lopettamisesta aiheuttaa sinänsä perustellun luottamuksen.
- 71 Komissiolla ei ole ollut oikeutta tehdä riidanalaista päätöstä ottamatta huomioon sitä, että Preussag oli näin menetellessään lopettanut peruuttamattomasti 480 000 tonnin vuosittaisen tuotannon Salzgitterin tehtaallaan ja tehnyt Ilsenburgin valssaamossa investointeja, joita ei enää voitu peruuttaa.
- 72 Oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteilla on sama painoarvo kuin lailisuusperiaatteella niiden välistä tasapainoa harkittaessa (yhdistetyt asiat 205/82—215/82, Deutsche Milchkontor ym., tuomio 21.9.1983, Kok. 1983, s. 2633, 30 kohta). Nyt esillä olevassa asiassa riidanalainen päätös perustuu ainoastaan määräämää koskevaan perusteluun, eikä siinä oteta millään tavoin huomioon tuen

aineellista soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Perustellusta luottamuksesta aiheutuneiden taloudellisten seurausten oikaiseminen ei kantajan mukaan ole yleisen intressin mukaista.

- 73 Saksan liittotasavalta toteaa lisäksi, että koska säännöstössä asetettu ilmoittamista koskeva määräaika on luonteeltaan ainoastaan hallinnollinen, se ei ole missään tapauksessa voinut horjuttaa Preussagin luottamusta.
- 74 Komissio huomauttaa, että periaatteessa tukea saavat yritykset voivat perustellusti luottaa tuen lainmukaisuuteen ainoastaan, jos tuki on myönnetty menettelysääntöjä noudattaen, mistä huolellisen taloudellisen toimijan täytyy voida varmistua. Ilmoittamiselle asetetun määräajan huomattavan tietoisien ylityksen olisi jo sinänsä pitänyt estää Preussagin perustellun luottamuksen syntymisen.
- 75 Jos Preussag ja Saksi-Anhaltin osavaltio olisivat ryhtyneet kaikkiin tarpeellisiin toimiin, ne olisivat saaneet tietää komission 21.12.1994 lähettämästä teleksistä SG(94)D/37659, jossa ilmoitettiin, ettei komissio vastustanut tiettyjä tukisuunnitelmia eikä muun muassa suunnitelmaa nro 308/94, ja josta ilmeni, että suunnitelmaa nro 777/94 koskeva tutkimus oli edellä vireillä. Bangemannin 21.12.1994 allekirjoittama kirje ei vastannut yhtäkään tukia koskevan tutkimuksen vaihetta.
- 76 Suunniteltujen investointien toteuttaminen — minkä komissio kiistää tapahtuneen todellisuudessa jo 28.12.1994 — ei missään tapauksessa voi muuttaa oikeudellista tilannetta, koska Preussag ei olisi toiminut tällä tavoin, jos se olisi toiminut vilpittömässä mielessä.

— Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 77 On syytä todeta, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valtiontukea saavat yritykset voivat perustellusti luottaa tuen lainmukaisuuteen ainoastaan, jos tuki on myönnetty menettelysääntöjä noudattaen, mistä huolellisen taloudellisen toimijan täytyy voida varmistua (asia C-5/89, komissio v. Saksa, tuomio 20.9.1990, Kok. 1990, s. I-3437, 14 kohta).
- 78 Lisäksi yksityisellä oikeussubjektilla on oikeus vedota luottamuksensuojan periaatteen ainoastaan, jos sille on yhteisön toimielimen antamien täsmällisten vakuutusten vuoksi syntynyt perusteltuja odotuksia (asia T-489/93, Unifruit Hellas v. komissio, tuomio 15.12.1994, Kok. 1994, s. II-1201, 51 kohta).
- 79 Komissio oli kuitenkin 1.12.1994 päivätyllä kirjeellään kehottanut Saksan hallitusta peruuttamaan suunnitelmaa nro 777/94 koskevan ilmoituksen, jonka poikkeuksellinen viivästyminen esti tekemästä päätöstä suunnitelman soveltuvuudesta ennen perustamissopimuksen 14 artiklan 2 kohdan mukaan kaikilta osiltaan velvoittavan säännösten 5 artiklassa vahvistetun määräajan päättymistä 31.12.1994. Lisäksi on selvää, että komission yksiköt ilmoittavat asianomaiselle jäsenvaltiolle valtiontukien hyväksymisestä tehdyistä komission päätöksistä. Siten komissio on ilmoittanut virallisesti edellä mainitulla 21.12.1994 päivätyllä teleksillään SG(94)D/37659 Saksan viranomaisille, että se oli päättänyt olla vastustamatta 26:tta suunnitelmaa, jotka oli lueteltu ja numeroilla selvästi yksilöity ja joihin suunnitelma nro 777/94 ei kuulunut. Näin ollen tosiseikoista ilmenee, että komissio ei vielä 21.12.1994 ollut pyytänyt jäsenvaltioilta lausuntoa tästä suunnitelmasta säännösten 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
- 80 Näin ollen Saksan viranomaisten — komission ainoana institutionaalisen neuvottelukumppanina — on täytynyt välttämättä tietää, että komissio ei ollut hyväksynyt suunnitelmaa nro 777/94. Sama koskee Preussagia, jonka olisi pitänyt varmistaa näiltä viranomaisilta tämän suunnitelman hyväksyminen, varsinkin kun se tiesi komission kielteisestä kannasta suunnitelmaan.

- 81 Tämän vuoksi 21.12.1994 päivätyllä, Bangemannin allekirjoittamalla kirjeellä annettu vastaus Preussagin 7.12.1994 esittämään pyyntöön toimenpiteisiin ryhtymisestä ei ole ollut omiaan antamaan kantajalle varmuutta siitä, että komissio olisi tarkistanut kantaansa.
- 82 Lisäksi tällä kirjeellä vastattiin Preussagin säännöstössä määritellyn tukien tutkimusmenettelyn ulkopuolella esittämään epäviralliseen pyyntöön toimenpiteisiin ryhtymisestä.
- 83 Tästä syystä Preussag ei voi pätevästi väittää, että tämä kirje olisi saanut aikaan perustellun luottamuksen siihen, että riidanalaista tukea koskeva suostumus on annettu.
- 84 Näin ollen Preussag ei voi menestyksellisesti väittää komission toimineen virheellisesti sen vuoksi, että se olisi jättänyt saattamatta tasapainoon toisaalta oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden vaatimukset ja toisaalta laillisuusperiaatteen vaatimukset.
- 85 Edellä olevilla perusteluilla kanneperuste on hylättävä.

Kuudes kanneperuste, joka koskee 6 artiklan 5 kohdan rikkomista, jossa komission hiljaisuus rinnastetaan suostumuksen antamiseen

— Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 86 Preussag toteaa, että suunnitelma nro 777/94 on voitu toteuttaa laillisesti, koska sen ilmoittamisesta oli kulunut yli kolme kuukautta 10.3.1995, jolloin komissio ilmoitti liittohallitukselle tutkimusmenettelyn aloittamisesta säännösten 6 artiklan

4 kohdan mukaisesti. Saksan hallitus ei ole ollut velvollinen ilmoittamaan komissiolle etukäteen aikeestaan toteuttaa tämä suunnitelma, koska komissio itse on 21.12.1994 päivätyllä kirjeellään antanut Preussagille suoraan tiedon tukea koskeva suostumuksesta.

- 87 Komissio vastaa tähän, ettei sille ole annettu tietoa tuen toteuttamisesta ja että tuki on myönnetty jo sen ilmoittamista seuraavan kuukauden aikana.

— Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 88 On selvää, että riidanalainen tuki on toteutettu jopa ennen sitä, kuin säännösten 6 artiklan 5 kohdan toisessa virkkeessä vahvistettu, suunnitelman ilmoittamisesta alkava kolmen kuukauden määräaika on päättynyt.

- 89 Saksan hallitus on lisäksi jättänyt ilmoittamatta etukäteen komissiolle aikeestaan toteuttaa suunnitelma nro 777/94, toisin kuin säännösten 6 artiklan 5 kohdan ensimmäisessä virkkeessä edellytetään, vaikka — kuten edellisen kanneperusteen käsittelystä ilmenee — se ei voinut katsoa olevansa vapautettu tällaisesta muodollisuudesta.

- 90 Näin ollen kanneperuste on hylättävä.

Seitsemäs kanneperuste, joka koskee perusteluvollisuuden laiminlyöntiä

- 91 Preussagin mielestä riidanalaisessa päätöksessä ei selosteta niitä syitä, joiden vuoksi komissio on määrätessään tuen palautettavaksi perustanut päätöksensä yksinomaan ilmoittamiselle asetetun määräajan väitetyyn ylittämiseen ja katsonut, ettei sillä ole toimivaltaa tutkia tuen soveltuvuutta 31.12.1994 jälkeen, sekä jättänyt ottamatta huomioon Preussagin perusteltua luottamusta riidanalaisen tuelle annettavaan suostumukseen.
- 92 Komissio vastaa tähän, että riidanalaisesta päätöstä on perusteltu asianmukaisesti säännösten voimassaolon määräaikaaisuudella ja että myös perustellun luottamuksen puuttumista on käsitelty aivan yhtä selvästi.
- 93 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kuten edellä olevien kanneperusteiden käsittelystä ilmenee, riidanalaisen päätöksen perusteluissa on perustamis-sopimuksen 15 artiklan ensimmäisen kohdan edellyttämällä tavalla selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistu komission päätöksen perustelut siten, että ensinnäkin kantajalle selviävät sen syyt, jotta se voi puolustaa oikeuksiansa ja tutkia, onko riidanalainen päätös asianmukainen, ja toiseksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi tältä osin valvoa päätöksen laillisuutta (asia C-278/95 P, Siemens v. komissio, tuomio 15.5.1997, Kok. 1997, s. I-2507, 17 kohta ja asia T-358/94, Air France v. komissio, tuomio 12.12.1996, Kok. 1996, s. II-2109, 161 kohta).
- 94 Näin ollen kanneperuste on hylättävä.

95 Tästä seuraa, että kumoamiskanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Asiakirjojen esittämistä koskeva vaatimus

- 96 Edellä esitetystä ilmenee, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kyennyt ratkaisemaan kanteen sekä kirjallisen että suullisen käsittelyn kuluessa esitettyjen vaatimusten, väitteiden ja perustelujen sekä asianosaisten oikeudenkäynnin aikana toimittamien asiakirjojen perusteella.
- 97 Näin ollen on syytä hylätä kantajan vaatimus, jonka mukaan komissio olisi määrättävä EHTY:n tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan mukaisesti toimittamaan kaikki asiaan liittyvät asiakirjat, joilla voidaan selventää riidanalaisen päätöksen tekemiseen johtaneita olosuhteita, ja kantajalle olisi myönnettävä oikeus tutustua näihin asiakirjoihin.

Oikeudenkäyntikulut

- 98 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian ja komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista, kantaja on veloitettava korvaamaan omien oikeudenkäyntikulujensa lisäksi komission oikeudenkäyntikulut. Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaisesti väliintulijana oleva Saksan liittotasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

**YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto)**

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Kanne hylätään.

- 2) Kantaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja veloitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

- 3) Saksan liittotasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Tiili

Briët

Lenaerts

Potocki

Cooke

Julistettiin Luxemburgissa 31 päivänä maaliskuuta 1998.

H. Jung

V. Tiili

kirjaaja

laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtaja